

Lahtinen & Zerzan

Tieteentekijöiden liitto julkisti Vuoden tieteen tekijän 14. syyskuuta: palkittiin dosentti Mikko Lahtinen, joka toimii parhaillaan valtio-opin professorina Tampereen yliopistossa. Hän on tunnetusti laaja-alainen tutkija ja yhteiskuntakriitikko (vaikka puhelinluettelossa tuo ammattinimeke onkin Mikon kohdalta vaihtunut toiseen).

Tieteentekijöiden liiton lehdistötiedotteessa mainitaan Lahtisen ansioista kaksi väitöskirjaa, toinen Machiavellista ja toinen Snellmanista, *Vieraan valinta* -radio-ohjelman toimittajuus, Tampereen suuren filosofiatapahtuman järjestelytoimikunnan jäsenyys sekä hallituspaikat Vammalan vanhan kirjallisuuden päivillä ja Vastapaino-kustantamossa. Machiavelli-väitöskirjasta on ilmestymässä englanninkielinen laitos Brill-kustantamon kautta.

Palkinnosta raportoiva *Aamulehti* lainaa (15.9.) Lahtista: ”Olen tieteen sekatyömies, en mikään erikoistutkija. Minä etsin näkökulmia, joilla voi saada tolkkua asiaan kuin asiaan.” Tahallinen erikoistumattomuus näkyikin Lahtisen teksteissä, jotka liikkuvat sujuvasti aatehistoriasta talouteen, politiikasta filosofiaan. Painamattomia tekstejään Mikko julkaisee nykyään myös blogissa osoitteessa <http://port-hania.blogspot.com>

*niin & näin*in lukijat tuntevat Mikko Lahtisen lehden perustajajäsenenä ja pitkäaikaisena päätoimittajana, jonka jo julkaistut ja vielä julkaisemattomat tekstit propelloivat lehteä eteenpäin. Näin hän pääkirjoitti puolitoista vuotta sitten (1/06):

”Yhä harvinaisemmiksi käyvät sellaiset julkaisut ja muut julkiset forumit, joissa oppinut, syvällinen ja selkeä ajattelu asettuisi vuoropuheluun kenen tahansa lukijan, kuulijan tai katsojan kanssa. Valtamedian toi-

mittaja olettaa, että hänen yleisönsä on yhtä keskittymiskyvytöntä ja ajatustyön laiminlyönyttä väkeä kuin hän itse ja levottomat kollegansa.”

***

Kuumana kesäkuun kuudentena John Zerzan piti luennon ”The Enveloping Crisis: Roots and Alternatives” Tampereen ympäristökeskuksella. Luento oli osa toukokuussa alkanutta matkaa, jonka aikana Zerzan esiintyi kahdessa-toista Euroopan maassa. Kieltämättä moinen urakointi muistuttaa monen perinteisemmän kaavan yhdysvaltalaisprofessorin vuosiohjelmalla, johon kuuluu kirjan julkaiseminen ja promootiokiertue Euroopassa.

Zerzan myöntää yhtäläisyyden ja toteaa tuskaillevansa, koska ei voi yhtä aikaa elää kuten haluaisi ja harjoittaa ajatteluaan ja levittää sanaa. Ironia jatkuu, kun ympäristökeskuksen paras luennonpitopaikka on ympäröity kaupungin sähkölaitoksen käytöstä poistetulla valvonta-apparaateilla. Miestä korkeammat valvontapöydät mitta-reineen, vipuineen ja kauko-ohjattujen paikkojen nimitauluineen (”Viinikka”, ”Iidesjärvi”, ”Rautatieasema, päämuuntaja”) seisovat hiljaa, kun rauhalliseen ja pohtivaan tahtiin Zerzan luettele sivilisaation tuskallisia ongelmia ja päättelee: ”Tämän on loputtava”.

Toisin kuin Linkola, Zerzan ei liiku elonjännin kysymyksissä, vaan henkisen hyvinvoinnin alueella: millainen yhteiskunta tuottaa esimerkiksi lapsenmurhaajia ja lapsia murhaajina? Zerzan ei lämpene yksioikoisille ratkaisuille tai totalitarismeille, eikä luennon loputtua keskustelun aikana suostu yksipuisesti vastaamaan toistuvasti esitettyyn kysymykseen ”Mitä sitten pitäisi tehdä?” muuten

kuin ”Tavalla tai toisella sivilisaatio on kaadettava.”

Zerzan koettaa tehdä jotakin poikkeuksellista: esittää sivilisaatiokritiikin, joka yksityiskohtaisuudessaan ja syyvydessään vetää vertoja marxilaiselle, mutta ei sitoudu vasemmistolaiseen ajatukseen edistyksestä. Kysyttäessä hän kertoo ajautuvansa koko ajan kauemmaksi ja kauemmaksi vasemmistolaisista aatteista, jotka aikanaan muodostivat hänen ammattiyhdistysaktivisminsa perustan.

Zerzanilaiset ja muut mustavihreät anarkistit muodostavat yhden merkittävän viitepisteen niin kutsutussa anti-globalisaatioliikkeessä. Elokuviissa *Dead Society* ja *Surplus – Terrorized into Consumerism* Zerzan esitetään jopa Seattlestä alkaneen omaisuudentuho-liikehännän aatteellisenä perustajana. Itse hän suhtautuu asiaan varauksellisemmin ja kertoo nimen ”primitivismi” alkaneen jonkinlaisena vitsinä, joka paremman puutteessa tarttui kuvaamaan hänen ajatteluaan. Joka tapauksessa tavoitteena on primitiivisten yhteiskuntien saavuttama olotila: ”Maailma jota ei tarvitse pyörittää.”